

هشدار صریح عراقچی به توابع:

توافق شرافتمندانه

باشکست راهبردی بزرگ‌تر

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در یادداشتی تحلیلی برای روزنامه‌فانیشتال تایمز نوشت: دستور کار دیدار های من با چندین وزیر امور خارجه در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحددر ماه گذشته‌اگر چه‌متفاوت بوداما همگی حامل یک پیام مشترک بودند،ایران خواهان توافقی عادلانه و عزتمندانه باایالات متحدهاست برای دستیابی به چنین توافقی، کاخ سفید باید جدیت و اراده واقعی برای پایان دادن دایمی به تجاوزات خود نشان دهد. ایران با عزم راسخ در پی یافتن راه‌حلی مسالمت‌آمیز و عزتمندانه برای پایان دادن به این مناقشه است؛ بااین حال، برای دفاع از خود نیزسازمادگی کامل دارد. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکابر پایه این‌تصورات ومحاسباتی اساسا نادرست درباره تاب‌آوری و استقامت ایران، وارد این جنگ‌شد.به نظر می‌رسد همچنان اطلاعات نادرستی به‌لاده می‌شودو چنین آقایی کنند کهنبروهای مسلح ما آمادگی دفاع از میهن را ندارند؛اعلی‌که تمام‌شواهد موجود خلاف آن را ثابت می‌کند. در مقابل، نیروهای مسلح بی‌پاک‌ماز اقدامات تجاوز کارانه اسرائیل و امریکا از سال ۲۰۲۵ تاکنون، در سه‌های ارزشمندی آموخته‌اند.

■ **سوءسابقه بمباران حین مذاکرات و فروپاشی اعتماد به واشنگتن**
عراقچی در ادامه نوشت: برپای بیان امری بدیهی، باید تأکید کرد که همانطاهیچ اعتمادی به مصداقت‌اندازی دولت امریکا مبتنی بر تمایل به صلح با ایران نداریم. شواهد پیش‌روی همگان است: در ژوئن ۲۰۲۵ و فوریه ۲۰۲۶، در حالی‌ما را بمباران کردند که مذاکرات به‌طور فعال در جریان بود.افزون بر این، در ژوئن سال جاری، اندکی پس از آنکه توافقی به‌امضای مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور ایران و دونالد ترامپ رسید، برای سومین بار هدف حمله قرار گرفتیم. چگونه می‌توان بار دیگر به رئیس‌جمهور امریکا اعتماد کرد؟ بایدتوجه به اینکه کاخ سفیدنه تمایلی به‌دستیابی به تفاهمی درباره مسیر پیش رو نشان داده و نه تهدید به توسل بیشتر به خشونت دست برداشته است، دلایل اندکی برای انتظار پیشرفت در شرایط کنونی وجود دارد. تشدید تنش‌های اخیر در سراسر منطقه، که نشان می‌دهد این مناقشه با سه‌سرعتی می‌تواند گسترش یابد و دامنه پیامدهای آن تاچه اندازه می‌تواند وسیع باشد، گواهی برخطر جدی آن برای صلح‌طلبان بین‌المللی است. با وجود همه این شرایط، من به عنوان دیپلماتی حرفه‌ای موظف نهایت تلاش خود را به کار گیرم تا فرصتی به دیپلماسی داده شود؛ حتی زمانی که امید به موفقیت اندک است.

■ **«طرح ۷روزه» برای گشایش تنگه هرمز**
عراقچی تأکید کرد: در نشست اخیر مجمع عمومی سازمان ملل متحد، از طریق میانجی‌ها، طرحی هفت‌روزه را به امریکا ارائه کردم که در آن اقدامات لازم از سوی هر دو طرف برای پایان دادن به جنگ و بازگشایی تنگه هرمز شرح شده است. نکته مهم آن است که بر اساس این پیشنهاد، از امریکا انتظار نمی‌رود اقدامی انجام دهد که پیش‌تر با آن موافقت نکرده باشد. گام‌های پیش‌بینی‌شده در چارچوب توافقی روشن است و نتیجه نیز مشخص: تنگه هرمز در روز ششم بازگشایی خواهد شد و مذاکرات برای دستیابی به توافق نهایی از روز هفتم از سر گرفته می‌شود. در صورت اجرای این طرح، زندگی در منطقه به‌تدریج به رونق خواهد افتاد. در عین حال، کاخ سفید از پذیرش هزینه‌های آینده جنگ برای یک شهروندان عادی امریکا سر باز می‌زند. بسیاری درک ابعاد این هزینه‌ها، نیازی نیست صرف‌قا به گذشته‌های من استند شود. اکنون که هشت‌ماه از آغاز جنگ دیگری گذشته است که امریکا به انتخاب خود در خارج از مرزهایش به بار انداخته، حتی موسسه اعتبارسنجی مودیز نیز اعلام می‌کند که تجاوز نظامی علیه ایران، تنها در سال جاری، حدود ۲۶۵ میلیارد دلار بر مصرف‌کنندگان امریکایی هزینه داشته نیست. نکته امیدوارکننده آن است که امریکا برای رها خوار، افزایش شدید قیمت انرژی تقریبانییمی از رقم را تشکیل می‌دهد؛ برآوردی که خسارت به‌راکت‌سنجین‌تر وارنده به اقتصاد جهانی را در بر نمی‌گیرد. همه هزینه خسارت‌ها در شمر زبانی از پایگاه‌های نظامی امریکا در منطقه و در دست رفتن حجم عظیمی از تجهیزات نظامی را نیز به این صورت حساب اضافه کنیم، ابعاد فاجعه‌بار این جنگ جهانی جایگزین پذیر نیست. نکته امیدوارکننده آن است که امریکا هیچ قدرتی ندارد

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران نوشت: واقعیت این است که ایران صرف‌با دلیل موقعیت جغرافیایی خود، همواره از اهمیت‌بر همتایان‌تردد درپایه از تنگه هرمز برخوردار خواهد بود. مهم‌تر از آن، برخلاف میاهویی که در باره مسیرهای جایگزین به‌راه افتاده است، این آبراه نه برای منطقه و نه برای اقتصاد جهانی جایگزین پذیر نیست. نکته امیدوارکننده آن است که ایران قصد دارد به نقش تاریخی خود در پاسداری از تنگه هرمز و حفاظت از مشاورهایی که به‌طور قانونی از آن عبور می‌کنند، پایبند بماند. راهی برای بروز فتن از این وضعیت وجود دارد اما ایران برای نهایی‌کردن این توطئه باید که دولت امریکا صدقانه بپذیرد که دیگر هیچ گزینه نظامی‌ای کارایی ندارد. پس از نزدیک ده هشت‌ماه جنگ، این واقعیت باید تاکنون روشن باشد، جنگی که در جریان آن، هیچ‌یک از اهدافی که امریکا به‌طور علنی برای حمله به ایران اعلام کرده بود، محقق نشده است.

■ **تمدن کهن ایران در برابر هیچ قدرتی زانو نمی‌زند**
ایران دردیگر در مقطعی خطرناک‌را فرفته‌ایم، وظیفه خود می‌دانم هشدار دهم که هرگونه تشدید بیشتر تنش‌ها در اطراف تنگه هرمز یا نقطه دیگری از منطقه، جان غیرنظامیان، قواو امنیت همه کشورهای منطقه و اقتصاد جهانی را باخطری جدی مواجه خواهد کرد. تجربه گذشته این واقعیت را نشان داده است و بی تردید رآیندنی‌همین گونه خواهد بود.اگر ریکاریا دیگر اقدامات نامناسبی را به‌پیش‌بماند، می‌توانم بااطمینانی کامل و تردیناپذیر بگویم که نتیجه‌آن، شکستی راهبردی به‌مراتب بزرگ‌تر خواهد بود. ایران، تمدنی کهن و سرفراز است و در برابر هیچ قدرتی زانو نمی‌زند. بااین حال، اگر شواهد روشنی را نمایان صدقانه امریکاریا دستیابی به راه‌حلی عادلانه و عزتمندانه به هدف پایان دادن دایمی به این مناقشه مشاهده کنیم، ایران آماده است بار دیگر به دیپلماسی فرصت دهد. رئیس‌جمهور ترامپ هنگام ورود به این جنگ، درباره ایران چهار محاسباتی اشتباه شد. تکرار آن اشتباه در شرایط کنونی، تنها به پیامدهایی به‌مراتب دردناک‌تر منجر خواهد شد.

تعال

مهار کسری، حذف هزینه‌های کم‌بازده و عبور از بودجه ریزی سنتی

بایدهای بودجه سال آینده

از تحقق درآمدهای پایدار تا بودجه ریزی برنامه‌محور؛ چرا اصلاح ساختار بودجه به یکی از ضرورت‌های اقتصاد ایران تبدیل شده است؟

بازدیدک‌شدن به‌فصل تدوین وبررسی لایحه بودجه، بار دیگر یکی از مهم‌ترین مسائل اقتصاد ایران در مرکز توجه قرار می‌گیرد؛ اصلاح ساختار بودجه و کاهش فاصله میان منابع و مصارف دولت، مطابق روال معمول، لایحه بودجه سالانه در نیمه آذرماه به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود و دولت چهاردهم نیز در حال طراحی و تنظیم بودجه سال ۱۴۰۶ است. این فرآیند در شرایطی انجام می‌شود که اقتصاد ایران همچنان با تورم مزمن، محدودیت منابع، ناترازی‌های مالی و بانکی و ضرورت حمایت از قدرت خرید خانوار روبرو است. در چنین فضایی، اهمیت بودجه صرفاً به تعیین میزان درآمدها و هزینه‌های دولت محدود نمی‌شود؛ بلکه این سند باید مشخص کند منابع عمومی کشور چگونه تخصیص می‌یابند، کدام اولویت‌ها در صدر برنامه‌های دولت قرار دارند و سیاست مالی چه نقشی در ثبات اقتصادی و مهار تورم ایفا خواهد کرد. اصلاح بودجه سال‌هاست به یکی از مطالبات کارشناسان اقتصادی و از محورهای اصلی بحث درباره اصلاحات ساختاری در ایران تبدیل شده است. بااین حال، تداوم کسری بودجه، تحقق نیافتن بخشی از آرندهای پیش‌بینی‌شده، گسترش تعهدات مالی دولت و باقی ماندن برخی ردیف‌های هزینه‌ای که‌بازندش‌ان می‌دهد که فاصله معنادری میان ضرورت اصلاح و اجرای پایدار آن وجود دارد. در سال‌های گذشته، بارها بر لزوم حذف یا ساماندهی نهادهای کم‌بازده، کاهش هزینه‌های غیرضروری، افزایش شفافیت و حرکت به سمت بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد تأکید شده؛ اما این اهداف هنوز به یک تحول فرگیر و پایدار در نظام بودجه ریزی کشور منجر نشده‌اند.

مسأله اصلی این است که بودجه‌یاد از فرستی از ردیف‌های درآمدی و هزینه‌ای به برنامه‌ای قابل ارزیابی برای اداره اقتصاد تبدیل شود. بودجه‌ای که صرفاً بر اساس هزینه‌های قبل تنظیم شود و تغییرات محدودی در رقم آن اعمال شود، نمی‌تواند به‌تنهایی پاسخگوی نیازه‌های جدید کشور باشد. در مقابل، بودجه برنامه‌محور باید ارتباط روشنی میان بخش‌های تخصصی، اهداف اقتصادی و اجتماعی، و مسوولیت دستگاه‌ها و نتایج قابل اندازه‌گیری برقرار کند. چنین رویکردی می‌تواند به دولت کمک کند تا در شرایط محدودیت منابع، هزینه‌های ضروری را از مخارج کم‌اثر تفکیک کند و تمرکز عمومی را به سمت اولویت‌های هدایت‌دهنده و به‌بیشتر بازده اقتصادی و اجتماعی رادارد.

کسری بودجه

یکی از مهم‌ترین دلایل ضرورت اصلاح ساختار بودجه، ارتباط میان کسری بودجه و تورم مزمن است. هنگامی که درآمدهای دولت کمتر از میزان پیش‌بینی‌شده تعهدات می‌پیدا می‌شود، دولت مجبور به افزایش مالی همچنان یا برچا هستند، دولت ناچار می‌شود برای تأمین شکاف منابع و مصارف به راهکارهای جایگزین متوسل شود. این راهکارها ممکن است شامل استقراض، انتشار بدهی، استفاده از منابع بانکی، جابه‌جایی اعتبارات یا تعویق پرداخت‌های دولتی باشد. از این روش‌ها اثر متفاوتی بر اقتصاد دارند. اما در صورت تداوم ناترازی و نبود یک برنامه معتبر برای اصلاح آن، فشار مالی دولت می‌تواند به بخش‌های دیگر اقتصاد منتقل شود. اگر کسری بودجه به شیوه‌ای تأمین شود که افزایش یا پولی را رشد نامتناسب نقدینگی منجر شود، فشار تورمی تشدید خواهد شد. حتی زمانی که تأمین مالی مستقیم‌با به خلق پول منجر نمی‌شود، افزایش بدهی‌ها و تعهدات دولت می‌تواند منابع قابل استفاده برای بخش خصوصی را محدود کند یا هزینه تأمین مالی را افزایش دهد. بنابراین، کنترل تورم تنها با سیاست‌های پولی یا دستوراتی‌ای‌ای در بازارها امکان‌پذیر نیست؛ سیاست مالی نیز باید در جهت کاهش فشارهای تورم حرکت کند.

در این میان، مسأله تحقق درآمدهای بودجه اهمیت ویژه‌ای دارد. پیش‌بینی درآمد در لایحه بودجه با وصول واقعی آن تفاوت‌دارد. ممکن است دولت بر اساس برآوردهای اقتصادی، میزان مشخصی از درآمدها مالیاتی، صادراتی یا سایر منابع را در نظر بگیرد، اما تحقق این رقم به شرایط اقتصادی، ظرفیت اجرایی دستگاه‌ها، وضعیت تجارت خارجی و عوامل متعدد دیگری وابسته است. اگر برآوردهای بیش از ظرفیت واقعی اقتصاد باشند، بودجه از همان ابتدای اجرا با

شکاف منابع مواجه خواهد شد. از این رو، یکی از محورهای اصلی اصلاح بودجه باید واقع‌بینانه کردن درآمدها باشد. بودجه‌ای که بر پایه منابع قابل تحقق تنظیم شده باشد، امکان برنامه ریزی دقیق‌تر و اجرای اثبات‌تر هزینه‌ها را فراهم می‌کند. در مقابل، اتکا به درآمدهای خوش‌بینانه و تحقق نیافته می‌تواند به انباشت بدهی، تأخیر در پرداخت مطالبات پیمانکاران و فعالان اقتصادی و کاهش کیفیت اجرای طرح‌های عمرانی منجر شود. اصلاح بودجه به معنای کاهش بی‌هدف هزینه‌ها نیست؛ بلکه در گام نخست، باید میان منابع واقعی و تعهدات مالی دولت تناسب برقرار شود.

چرا حذف ردیف‌های کم‌بازده به نتیجه پایدار نرسیده است؟

یکی از موضوعاتی که در بحث اصلاح بودجه بارها مطرح شده، ضرورت بازنگری در ردیف‌های هزینه‌ای و ساماندهی نهادهایی است که عملکرد و میزان اثر بخشی آنها نامعنی که در فتن می‌کنند، تناسیب روشنی ندارد. این موضوع سال‌هاست در اظهار نظرهای کارشناسی و مباحث مربوط به بودجه مطرح می‌شود، اما تداوم ردیف‌های متعدد و دشواری اصلاح آنها نشان می‌دهد که مسأله فقط شناسایی هزینه‌های غیر ضروری نیست؛ بلکه به سازوکار تصمیم‌گیری، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی در نظام اداری نیز مربوط می‌شود. حذف یا تلفام یک نهاد، زمانی می‌تواند به اصلاح واقعی بودجه منجر شود که وظایف آن بررسی شود، موازی کاری‌های احتمالی شناسایی شوند و مشخص باشد حذف یک ردیف هزینه‌ای چه اثری بر عملکرد کل دولت خواهد داشت. صرف کاهش اعتبار یک دستگاه بدون اصلاح مأموریت‌ها و فرآیندهای آن، ممکن است به‌افت کیفیت خدمات عمومی یا انتقال هزینه به بخش دیگری از بودجه منجر شود. در مقابل، ادامه تخصیص منابع به نهادهایی که خروجی مشخص و قابل سنجشی ندارند نیز با منطق استفاده‌یمنه از منابع عمومی سازگار نیست. بنابراین، اصلاح ساختار بودجه باید از ارزیابی مستمر عملکرد دستگاه‌ها آغاز شود. هر نهاد یا مأموریت مشخص، شاخص‌های ارزیابی و اهداف قابل اندازه‌گیری داشته باشد.

تخصیص منابع نیز باید تا حد امکان با میزان تحقق این اهداف ارتباط یابد. در چنین چارچوبی، استمرار بودجه یک دستگاه باید صرف‌قا بر پایه سلفه فعالیت یا ضرورت‌های آن از ردیف ثابت در سال‌های گذشته وابسته نباشد؛ بلکه لازم است کارآمدی، ضرورت وظایف و نتایج فعالیت آن به‌صورتی ارزیابی و بررسی شود. البته اصلاح هزینه‌ها نباید صرفاً به نهادهای کوچک یا ردیف‌های محدود شود که حذف آنها از نظر اجرایی ساده‌تر است. بخش مهمی از منابع عمومی در قالب تعهدات مستمر، بارانه‌ها، هزینه‌های جاری و طرح‌های داخلی و تخصیص پیدا می‌کند. اگر هدف اصلاح ساختار بودجه باشد، باید مجموعه‌هزینه‌ها و تعهدات دولت بانگهای یکپارچه بررسی شود. اصلاحات برآکنده ممکن است به صرفه‌جویی‌هایی محدود منجر شود، اما بدون بازنگری در سازوکار تولید و تخصیص هزینه‌ها، احتمال بازگشت ناترازی در سه‌ال‌های بعد همچنان وجود داشته باشد.

■ **بودجه برنامه‌محور**
از تخصیص اعتبارات سنجش نتیجه
یکی از راهکارهای مهم برای عبور از بودجه ریزی سنتی،

حرکت به سمت بودجه ریزی برنامه‌محور و مبتنی بر عملکرد در نظامی که عمدتاً بر تکرار ردیف‌های سال قبل تکیه دارد، میزان اعتبار را دستگاممکن است بیش از آنکه تابع نتایج عملکرد باشد، به سابقه بودجه‌ای آن وابسته بماند. در چنین شرایطی، دستگاه‌های رای حفظ یا افزایش سهم خود از منابع عمومی تلاش می‌کنند، اما ارتباط میان افزایش اعتبار و بهبود خدمات یا تحقق اهداف توسعه‌ای به‌سادگی قابل سنجش نیست. بودجه ریزی برنامه‌محور می‌تواند این رابطه را تغییر دهد. در این مدل، ابتدا اهداف و نتایج مورد انتظار مشخص می‌شوند، سپس برنامه‌ای اجرایی متناسب با آنها طراحی و منابع مورد نیاز تعیین می‌شود. در مرحله بعد، عملکرد دستگاه‌ها بر اساس شاخص‌های روشن ارزیابی می‌شود تا مشخص شود اعتبار تخصیص یافته تاچه‌اندازه به تحقق اهداف منجر شده است. این رویکرد علاوه بر افزایش شفافیت، امکان مقایسه عملکرد دستگاه‌ها و شناسایی برنامه‌های کم‌اثر را فراهم می‌کند.

برای مثال، در حوزه توسعه زیرساخت‌ها، صرف اختصاص اعتبار به یک طرح عمرانی نمی‌تواند معیار کافی برای موفقیت آن باشد. باید مشخص شود طرح یا چه هزینه‌ای، در چه زمانی و با چه میزان پیشرفت فیزیکی و اقتصادی اجرا شده و چه اثری بر دسترسی مردم به خدمات یا افزایش ظرفیت تولید داشته است. همین منطق باید در سایر حوزه‌های برنامه‌های کم‌اثر را فراهم می‌کند.

البته استقرار بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد به تغییرات سازمائی، دسترسی به داده‌های قابل اعتماد و ایجاد سازوکار پاسخگویی نیاز دارد. تعیین شاخص‌های صوری یا غیر قابل اندازه‌گیری می‌تواند به اصلاح بودجه منجر شود. همچنین، دستگاه‌ها باید در قبال نتایج مسوول باشند و امکان پیوند دادن از ارزیابی به تصمیم‌های مربوط به تخصیص منابع وجود داشته باشد. در غیر این صورت، بودجه ریزی برنامه‌محور نیز ممکن است به مجموعه‌ای از اسناد و شاخص‌ها تبدیل شود که تأثیر محدودی بر تصمیم‌های واقعی دارند.

طرح اقتصاد مقاومتی و ضرورت سازگاری سیاست‌های منابع و واقعی

در کنار بحث تدوین بودجه سال آینده، طرح سه‌فورتی موسوم به اقتصاد مقاومتی که به‌تازگی از سوی برخی نمایندگان در قالب ۲۴ ماده مطرح شد، بار دیگر مسأله رابطه میان اهداف سیاست‌گذاری و ابزارهای اجرایی را بر جسته کرده است. بر اساس توضیحات ارائه‌شده در باره این طرح، هدف‌هایی مانند ایجاد ثبات اقتصادی، مهار تورم، تقویت ارزش پول ملی، اصلاح نظام ارزی و بانکی، حمایت از تولید داخلی و کاهش وابستگی به دلار دنبال می‌شود. این اهداف رویکردی جامع‌نگاه می‌کری یا بیشتر به سیاست‌گذاری، تعیین استانداردها، نظارت و ارزیابی عملکرد می‌گردد. شنود بخش مهمی از تصمیم‌گیری‌های اجرایی و مدیریت منابع در سطح استان هاجام گیرد. تمرکز دایمی مالی، در صورت طراحی صحیح، می‌تواند به استفاده بهتر از ظرفیت‌های محلی کمک کند. نیازهای توسعه‌ای استان‌ها یکسان نیست و تصمیم‌گیری متمرکز ممکن است نتواند تفاوت‌های جغرافیایی، اقتصادی و اجتماعی مناطق را به‌طور کامل منعکس کند. مدیران استان از اختیار کافی برای اولویت‌بندی طرح‌ها برخوردار

بودجه برنامه‌محور

از تخصیص اعتبارات سنجش نتیجه

یکی از راهکارهای مهم برای عبور از بودجه ریزی سنتی،

ایران

مهار کسری، حذف هزینه‌های کم‌بازده و عبور از بودجه ریزی سنتی

بایدهای بودجه سال آینده

از تحقق درآمدهای پایدار تا بودجه ریزی برنامه‌محور؛ چرا اصلاح ساختار بودجه به یکی از ضرورت‌های اقتصاد ایران تبدیل شده است؟

باشند و در برابر نتایج عملکرد خود پاسخگو بمانند، امکان دارد منابع به سمت پروژه‌هایی هدایت شود که با نیازهای واقعی هر منطقه تناسب بیشتری دارند. در مدل مطرح‌شده، استفاده از مازاد درآمدهای وصولی، به‌ویژه برای راه‌آوا و مسلماندهی هزینه‌های تولید تأمین منابع برای تکمیل طرح‌های پیشران و توسعه متوازن مناطق کمک کند. بااین حال، موفقیت چنین مدلی به طراحی قواعد روشن برای توزیع منابع و جلوگیری از تشدید نابرابری منطقه‌ای وابست است. استان‌های کم‌اثر باید نقش‌آفرین‌تر در ظرفیت درآمذایی بیشتری برخوردارند، نباید صرفاً به دلیل برخورداری از منابع بیشتر، فاصله خود را با مناطق کم‌اثر خود را افزایش دهند. بنابراین، تمرکز دایمی باید در کنار سازوکارهای همبستگی مالی ملی و معیارهای شفاف تخصیص منابع اجرا شود.

همچنین، انتقال اختیار بدون انتقال مسوولیت و تقویت نظام نظارتی به‌تنهایی اصلاح ساختاری محسوب نمی‌شود. هرچه اختیار مالی استان‌ها افزایش پیدا کند، نیاز به انتشار اطلاعات از ارزیابی مستقل عملکرد و پاسخگویی در بار نحوه هزینه‌کرد منابع نیز بیشتر خواهد شد. در نتیجه، تمرکز دایمی زمانی می‌تواند به بهره‌وری بالاتر منجر شود که با نظام داده‌محور، شاخص‌های عملکرد و نظارت موثر همراه باشد.

بودجه ۱۴۰۶

■ **فرصتی برای پیوند دادن اصلاحات پراکنده**
مجموع این مباحث نشان می‌دهد که اصلاح بودجه را نمی‌توان به کاهش چند ردیف هزینه‌ای، تغییر در شیوه تخصیص اعتبارات یا افزایش درآمدهای پیش‌بینی‌شده محدود کرد. اصلاح پایدار زمانی شکل می‌گیرد که نظام بودجه ریزی، ساختار و برنامه‌های دولت، شیوه‌ها و آرد درآمدها، نظام بانکی و سازوکار توزیع منابع میان مرکز و استان‌ها در چارچوبی هماهنگ بازنگری شوند.

نخستین گام مهم، پیوندگدن منابع و هزینه‌ز تنظیم بودجه بر اساس درآمدهای قابل تحقق یا فعالیت‌های اقتصادی می‌باشد. گام بعدی، بررسی تعهدات و هزینه‌ها معیار ضرورت، بهره‌وری و نتایج قابل سنجش است. در کنار، باید زمینه حرکت از بودجه ریزی افزایشی به بودجه ریزی دولت‌مرکزی و استان‌ها نیز می‌تواند بخشی از فرآیند اصلاح بودجه باشد. در نشست تخصصی «تمرکز دایمی و نظام نوین درآمد - هزینه استانی» در مینما، رویکرد «RBM» از تولید پایدار - نظر آثار مالی و ارتباط آن با بودجه عمومی ارزیابی‌شود. سیاستی که در ظاهر به دنبال کاهش هزینه مردم است، اما بدون منابع پایدار اجرا شود، ممکن است در نهایت به افزایش کسری بودجه یا فشار تورمی منجر شود؛ از سوی دیگر، تمرکز دایمی و افزایش اختیار استان‌ها نیز باید با پاسخگویی، شفافیت و ارزیابی توزیع متوازن منابع همراه باشد. نیمه آذرماه، طبق روال معمول، نقطه مهمی در تقویم بودجه‌ای کشور است. اما اهمیت بودجه ۱۴۰۶ تنها به زمان آرایه‌ان به مجلس محدود نمی‌شود؛ این بودجه می‌تواند فرصتی برای روشن شدن میزان تعهد دولت به اصلاحات ساختاری باشد؛ اینکه آیا درآمدها بر اساس ظرفیت واقعی اقتصاد برآورد می‌شوند، آیا هزینه‌های کم‌بازده مورد ارزیابی جدی قرار می‌گیرند، آیا منابع به برنامه‌های دارای خروجی مشخص اختصاص می‌یابند و آیا رابطه میان شاخص‌های اقتصادی و محدودیت‌های مالی دولت به‌درستی دیده می‌شود یا خیر.

در نهایت، بودجه کارآمدبودجه‌ای نیست که صرفاً رقم آن سال قبل تفاوت داشته باشد؛ بلکه بودجه‌ای است که بتواند با منابع محدود، نتایج بهتر و قابل سنجش‌تری ایجاد کند. اصلاح ساختار بودجه، شرط لازم برای کاهش فشارهای مالی دولت و کمک به مهار تورم است. هر چند نتیجه‌های بی‌حاصل حل تمام مشکلات می‌یابند و اما رابطه میان شاخص‌های بودجه ۱۴۰۶ با واقع‌بینی در پیش‌بینی درآمدها، بازنگری در هزینه‌های کم‌بازده، استقرار بودجه ریزی برنامه‌محور و اصلاح سازوکارهای تخصیص منابع همراه شود، می‌تواند گامی مهم در جهت افزایش شفافیت و کاهش وابستگی سیاست‌گذاری اقتصادی باشد. در غیر این صورت، خطر آن وجود دارد که بسیاری از اهداف اصلاحی، بار دیگر به سناد و وعده‌هایی بمانند و مسأله مزمن کسری بودجه به سال‌ها بعد منتقل شود.

پزشکیان: دنبال جنگ نیستیم اما مقابل قدری امریکا خواهیم ایستاد

درپای افزود: برای کاهش هزینه‌ها و تسهیل تجارت، مواع موجود را بر طرف خواهیم کرد و در صورت نیاز، اصلاح قوانین و مقررات را نیز در دستور کار قرار می‌دهیم. همچنین تلاش خواهیم کرد، ضمن حفظ نظارتی و بازرسی به‌گونه‌ای تسهیل شود که میزان حفظ الزامات قانونی، حمایت موثرتری از تجارت و بازار گانان صورت گیرد. رییس‌جمهوری گسترش روابط اقتصادی دو جانبه و چارجنبه‌با کشورها و مختلف و فعال سازی ظرفیت پیمان‌های بزرگ منطقه‌ای و بین‌المللی نظیر بریکس، شانگهای و اوراسیا را از دیگر برنامه‌های راهبردی دولت برای تسهیل تجارت و صادرات بازار گانان و تولید کنندگان ایرانی در شمر د و تصریح کرد البته نمایندگان ایران با حمله‌ها و سازمان‌ها روی امریکا بحث فشار هستند و مسأله ایستادگی در مقابل زور گویی امریکا به این سادگی‌ها نیست. دشمنان می‌خواهند راه‌ها را ببندند، اما علی‌رغم این محدودیت‌ها، آنها با ما بر اساس چارچوب‌ها همکاری می‌کنند.

■ **تفاهمنامه اسلام آباد، تفاهم بسیار خوبی بود**
پزشکیان امضای تفاهمنامه اسلام آباد تاریشایی از وحدت و انسجام تمام سران قوا و مسوولان نظام به شمر د گفت: آن تفاهمنامه، تفاهمنامه بسیار خوبی بود و از ۱۲ عضو کردین امتیاز ۱۲ نفر به آن رای مثبت دادند و از آن دفاع کردند. این افتخار به بارش، سپاه نیروهای هوافضا، سران قوا و تمامی ملت ایران اختصاص دارد. امریکا پس از امضای این تفاهمنامه متوجه شد که امتیازات زیادی و انگار کرده است. لذا امتیازها و افتما کرده بودند نادیده گرفت و حالا مجدداً می‌گوید که امتیاز که نمی‌بوی تصریح کرد، نظر از اعتقادی بر این بود که هستیم که باید به عهد خود وفا کنیم و نباید پس از اینکه پیمان بسته‌سیم، آن را بشکنیم. آنها حتی برجام را پس از آنکه امضا کردند، نادیده گرفتند و نقش کردند و حالا دشمنان با زور و ارعاب نمی‌توانند ما سخن بگویند و تمامی حق و حقوق ملت ما باید محقق شود، تصریح کرد: امتیاز برای ما منطقه و دنیا بسیار ضروری است و همه باید

هستیم با استفاده از ظرفیت‌های موجود راه‌های تازه‌ای برای عبور از مشکلات و تداوم خدمت رسانی بگشاییم.

■ **سران قوا برای جلوگیری از ایجاد موانع در مسیر فعالیت‌های اقتصادی، هماهنگ هستند**
پزشکیان همچنین با تأکید بر وجود هماهنگی میان مسوولان عالی کشور برای حمایت از تولید کنندگان و فعالان اقتصادی تصریح کرد: میان سران قوا، هماهنگی لازم برای جلوگیری از ایجاد موانع در مسیر فعالیت‌های اقتصادی وجود دارد. در مقام معظم رهبری و تمامی مسوولان نیز با جدیت پیگیری رفع مشکلات و موانع هستند و باید زمینه لازم برای تحقق این اهداف فراهم شود. رییس‌جمهوری در همین راستا پیشنهاد کرد جلسه‌ای با قوه قضاییه بر گزار شود تا مسائل و مشکلات فعالان اقتصادی و راهکارهای رفع آنها به‌صورت مشخص مورد بررسی قرار گیرد. پزشکیان با تأکید بر ضرورت همکاری میان دستگاه‌های اجرایی و تمامی بخش‌های جامعه اظهار کرد: عبور از مشکلات و موانع موجود مستلزم همکاری هماهنگی و پیگیری مستمر است. همه‌ما در یک مسیر حرکت می‌کنیم و باید با همکاری و تعامل، زمینه رفع موانع و تسهیل فعالیت‌های اقتصادی را فراهم کنیم. هر روز برای پیگیری مشکلات صادر کنندگان و تسهیل امور آنان در ابعاد مختلف وقت خواهم گذاشت.

■ **میزان صادرات در مقایسه با پیش از جنگ تنها حدود ۲۵ درصد کاهش یافته است**
رییس‌جمهوری در ادامه با اشاره به وضعیت صادرات کشور در دوران جنگ اظهار کرد: پیش از این، حدود ۷۵ درصد صادرات کشور را فراوانی می‌انجام می‌شد؛ با محدودیت و بسته شدن مسیرهای دریایی، توانسته‌ایم با فعال سازی مسیرهای جایگزین و استفاده از ظرفیت‌های مختلف، بخش عمده‌ای از روند تجارت خارجی را حفظ کنیم. به‌گونه‌ای که میزان صادرات در مقایسه با شرایط پیش از جنگ، تنها حدود ۲۵ درصد کاهش یافته‌است.

پزشکیان با اشاره به برنامه ریزی دولت برای کاهش هزینه حمل و نقل در مسیرهای جایگزین نسبت به حمل و نقل دریایی خدمت رسانی به مردم، افزود: مسأله مهم در این زمینه، تسهیل صادرات و تسهیل تجارت و تسهیل واردات است. در این زمینه، دولت برای تسهیل تجارت و صادرات بازار گانان و تولید کنندگان ایرانی در شمر د و تصریح کرد البته نمایندگان ایران با حمله‌ها و سازمان‌ها روی امریکا بحث فشار هستند و مسأله ایستادگی در مقابل زور گویی امریکا به این سادگی‌ها نیست. دشمنان می‌خواهند راه‌ها را ببندند، اما علی‌رغم این محدودیت‌ها، آنها با ما بر اساس چارچوب‌ها همکاری می‌کنند.

■ **تفاهمنامه اسلام آباد، تفاهم بسیار خوبی بود**
پزشکیان امضای تفاهمنامه اسلام آباد تاریشایی از وحدت و انسجام تمام سران قوا و مسوولان نظام به شمر د گفت: آن تفاهمنامه، تفاهمنامه بسیار خوبی بود و از ۱۲ عضو کردین امتیاز ۱۲ نفر به آن رای مثبت دادند و از آن دفاع کردند. این افتخار به بارش، سپاه نیروهای هوافضا، سران قوا و تمامی ملت ایران اختصاص دارد. امریکا پس از امضای این تفاهمنامه متوجه شد که امتیازات زیادی و انگار کرده است. لذا امتیازها و افتما کرده بودند نادیده گرفت و حالا مجدداً می‌گوید که امتیاز که نمی‌بوی تصریح کرد، نظر از اعتقادی بر این بود که هستیم که باید به عهد خود وفا کنیم و نباید پس از اینکه پیمان بسته‌سیم، آن را بشکنیم. آنها حتی برجام را پس از آنکه امضا کردند، نادیده گرفتند و نقش کردند و حالا دشمنان با زور و ارعاب نمی‌توانند ما سخن بگویند و تمامی حق و حقوق ملت ما باید محقق شود، تصریح کرد: امتیاز برای ما منطقه و دنیا بسیار ضروری است و همه باید